

Ανάλυση Δεδομένων Monte Carlo του
2D-Ising προτύπου με τη μέθοδο
Multiple Histogram

Δημήτριος Μπαχτής

Αρχές Στατιστικής Φυσικής

Ρυθμός μετάβασης: $R(\mu \rightarrow \nu)$

Βάρη: $w_\mu(t)$

Δεσπόζουσα εξίσωση:
$$\frac{dw_\mu(t)}{dt} = \sum_\nu \left(w_\nu(t)R(\nu \rightarrow \mu) - w_\mu(t)R(\mu \rightarrow \nu) \right)$$

$$\sum_\mu w_\mu(t) = 1$$

Αναμενόμενη τιμή:
$$\langle Q \rangle = \sum_\mu Q_\mu w_\mu(t)$$

Συστήματα σε Ισορροπία

Πιθανότητες κατάληψης ισορροπίας:

$$p_\mu = \lim_{t \rightarrow \infty} w_\mu(t) \quad \sum_\mu p_\mu = 1$$

Gibbs(1902):

$$p_\mu = \frac{1}{Z} e^{-\beta E_\mu}$$

Συνάρτηση Επιμερισμού:

$$Z = \sum_\mu e^{-E_\mu / \kappa T} = \sum_\mu e^{-\beta E_\mu}$$

Αναμενόμενη τιμή:

$$\langle Q \rangle = \sum_\mu Q_\mu p_\mu = \frac{1}{Z} \sum_\mu Q_\mu e^{-\beta E_\mu}$$

Συστήματα σε Ισορροπία

Εσωτερική ενέργεια: $\langle E \rangle = \frac{1}{Z} \sum_{\mu} E_{\mu} e^{-\beta E_{\mu}} = -\frac{1}{Z} \frac{\partial}{\partial \beta} \sum_{\mu} e^{-\beta E_{\mu}} = -\frac{1}{Z} \frac{\partial Z}{\partial \beta},$

Ειδική Θερμότητα: $C = \frac{\partial U}{\partial T} = \frac{\partial \beta}{\partial T} \frac{\partial U}{\partial \beta} = (-\kappa \beta^2) \left(-\frac{\partial^2 \ln Z}{\partial \beta^2} \right) = \kappa \beta^2 \frac{\partial^2 \ln Z}{\partial \beta^2}$

$$C = T \frac{\partial S}{\partial T} = -\beta \frac{\partial S}{\partial \beta}$$

Εντροπία: $S = -\kappa \beta \frac{\partial \log Z}{\partial \beta} + \kappa \log Z$

Ελεύθερη ενέργεια: $F = U - TS = -\kappa T \log Z$

Διακυμάνσεις και Αποκρίσεις

Διακυμάνσεις της εσωτερικής ενέργειας:

$$\langle E^2 \rangle = \frac{1}{Z} \sum_{\mu} E_{\mu}^2 e^{-\beta E_{\mu}} = \frac{1}{Z} \frac{\partial^2}{\partial \beta^2} \sum_{\mu} e^{-\beta E_{\mu}} = \frac{1}{Z} \frac{\partial^2 Z}{\partial \beta^2}$$

$$\langle E \rangle = \frac{1}{Z} \sum_{\mu} E_{\mu} e^{-\beta E_{\mu}} = -\frac{1}{Z} \frac{\partial}{\partial \beta} \sum_{\mu} e^{-\beta E_{\mu}} = -\frac{1}{Z} \frac{\partial Z}{\partial \beta},$$

$$(\Delta E)^2 = \langle E^2 \rangle - \langle E \rangle^2 = \frac{1}{Z} \frac{\partial^2 Z}{\partial \beta^2} - \left(-\frac{1}{Z} \frac{\partial Z}{\partial \beta} \right)^2 = \frac{\partial^2 \ln Z}{\partial \beta^2},$$

Άρα η ειδική θερμότητα (θεώρημα γραμμικής απόκρισης): $C = \frac{\partial \langle E \rangle}{\partial T} = \kappa \beta^2 (\Delta E)^2$

Διακυμάνσεις και Αποκρίσεις

Εξωτερικές Επιδράσεις της μορφής $-XY$:

$$\langle X \rangle = \frac{1}{\beta Z} \sum_{\mu} X_{\mu} e^{-\beta E_{\mu}} = \frac{1}{\beta Z} \frac{\partial}{\partial Y} \sum_{\mu} e^{-\beta E_{\mu}}$$

$$\langle X \rangle = \frac{1}{\beta} \frac{\partial \log Z}{\partial Y} = -\frac{\partial F}{\partial Y}$$

$$-\frac{1}{\beta} \frac{\partial^2 F}{\partial Y^2} = \frac{1}{\beta} \frac{\partial \langle X \rangle}{\partial Y} = \langle X^2 \rangle - \langle X \rangle^2$$

Επιδεκτικότητα: $\chi = \frac{\partial \langle X \rangle}{\partial Y}$

Διακυμάνσεις και Αποκρίσεις

Για την περίπτωση της μαγνήτισης:

$$\langle M^2 \rangle = \frac{1}{\beta^2 Z} \frac{\partial^2 Z}{\partial B^2}$$

$$(\Delta M)^2 = \frac{1}{\beta^2} \left(\frac{1}{Z} \frac{\partial^2 Z}{\partial B^2} - \frac{1}{Z^2} \left(\frac{\partial Z}{\partial B} \right)^2 \right) = \frac{1}{\beta^2} \frac{\partial^2 \ln Z}{\partial B^2} = \frac{1}{\beta} \frac{\partial \langle M \rangle}{\partial B}$$

Μαγνητική Επιδεκτικότητα:

$$\chi = \frac{1}{N} \frac{\partial \langle M \rangle}{\partial B} = \frac{\beta}{N} \langle (M - \langle M \rangle)^2 \rangle$$

Αρχές Monte Carlo Στατιστικής Φυσικής

Εκτιμητής Παρατηρήσιμης Ποσοτητας:

$$\langle Q \rangle = \frac{\sum_{\mu} Q_{\mu} e^{-\beta E_{\mu}}}{\sum_{\mu} e^{-\beta E_{\mu}}} \quad , \quad Q_{\mu} = \frac{\sum_{i=1}^M Q_{\mu_i} p_{\mu_i}^{-1} e^{-\beta E_{\mu_i}}}{\sum_{j=1}^M p_{\mu_j}^{-1} e^{-\beta E_{\mu_j}}}$$

Δειγματοληψία με Κριτήριο Σημαντικότητας

$$Q_{\mu} = \frac{\sum_{i=1}^M Q_{\mu_i} (e^{-\beta E_{\mu_i}})^{-1} e^{-\beta E_{\mu_i}}}{\sum_{j=1}^M (e^{-\beta E_{\mu_j}})^{-1} e^{-\beta E_{\mu_j}}} = \frac{1}{M} \sum_{i=1}^M Q_{\mu_i}$$

Αρχές Monte Carlo Στατιστικής Φυσικής

- Διαδικασίες Markov
  1. Συνθήκη της Εργοδικότητας
  2. Συνθήκη της Λεπτομερούς Ισορροπίας:

$$\sum_{\nu} p_{\mu} P(\mu \rightarrow \nu) = \sum_{\nu} p_{\nu} P(\nu \rightarrow \mu),$$

$$p_{\mu} = \sum_{\nu} p_{\nu} P(\nu \rightarrow \mu)$$

$$\frac{P(\mu \rightarrow \nu)}{P(\nu \rightarrow \mu)} = \frac{p_{\nu}}{p_{\mu}} = e^{-\beta(E_{\nu} - E_{\mu})}$$

- Λόγοι Αποδοχής:

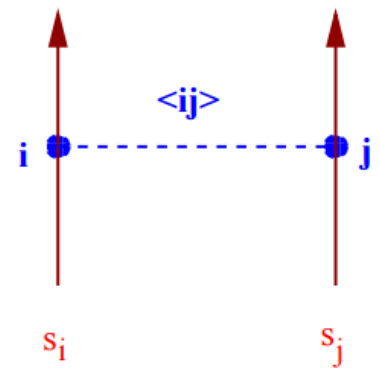
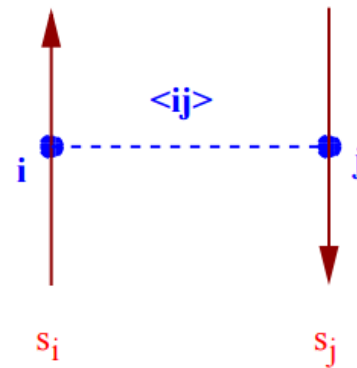
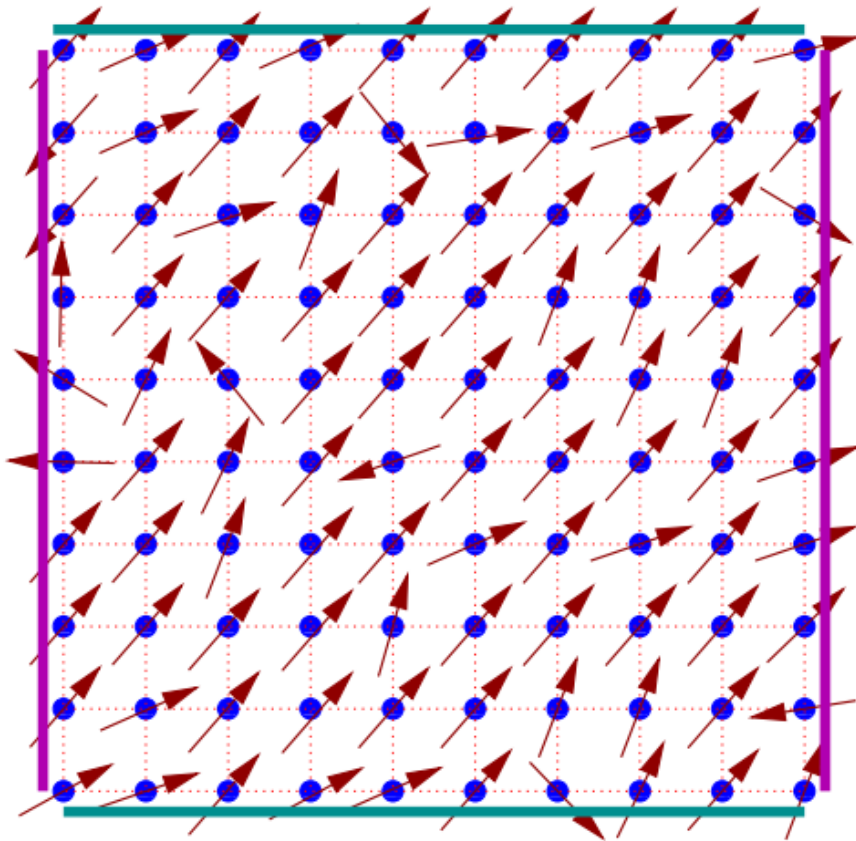
$$P(\mu \rightarrow \nu) = g(\mu \rightarrow \nu) A(\mu \rightarrow \nu)$$

Το πρότυπο Ising σε 2D

Το πρότυπο Ising σε 2D

Χαμιλτονιανή:

$$H = -J \sum_{\langle ij \rangle} s_i s_j - B \sum_i s_i$$

Συνάρτηση Επιμερισμού:

$$Z = \sum_{s_1=\pm 1} \sum_{s_2=\pm 1} \dots \sum_{s_N=\pm 1} e^{-\beta H[\{s_i\}]} = \sum_{\{s_i\}} e^{\beta J \sum_{\langle ij \rangle} s_i s_j + \beta B \sum_i s_i}$$

Μετάβαση Φάσης:

$$T_c = \frac{2}{\log(1 + \sqrt{2})}$$

$$\beta_c = \frac{1}{2} \log(1 + \sqrt{2}) \sim 0.4406867935 \dots$$

Αλγόριθμος Metropolis

Πιθανότητα Επιλογής: $g(\mu \rightarrow \nu) = \frac{1}{N}$

Συνθήκη Λεπτομερούς Ισορροπίας:

$$\frac{P(\mu \rightarrow \nu)}{P(\nu \rightarrow \mu)} = \frac{g(\mu \rightarrow \nu)A(\mu \rightarrow \nu)}{g(\nu \rightarrow \mu)A(\nu \rightarrow \mu)} = \frac{A(\mu \rightarrow \nu)}{A(\nu \rightarrow \mu)} = e^{-\beta(E_\nu - E_\mu)}$$

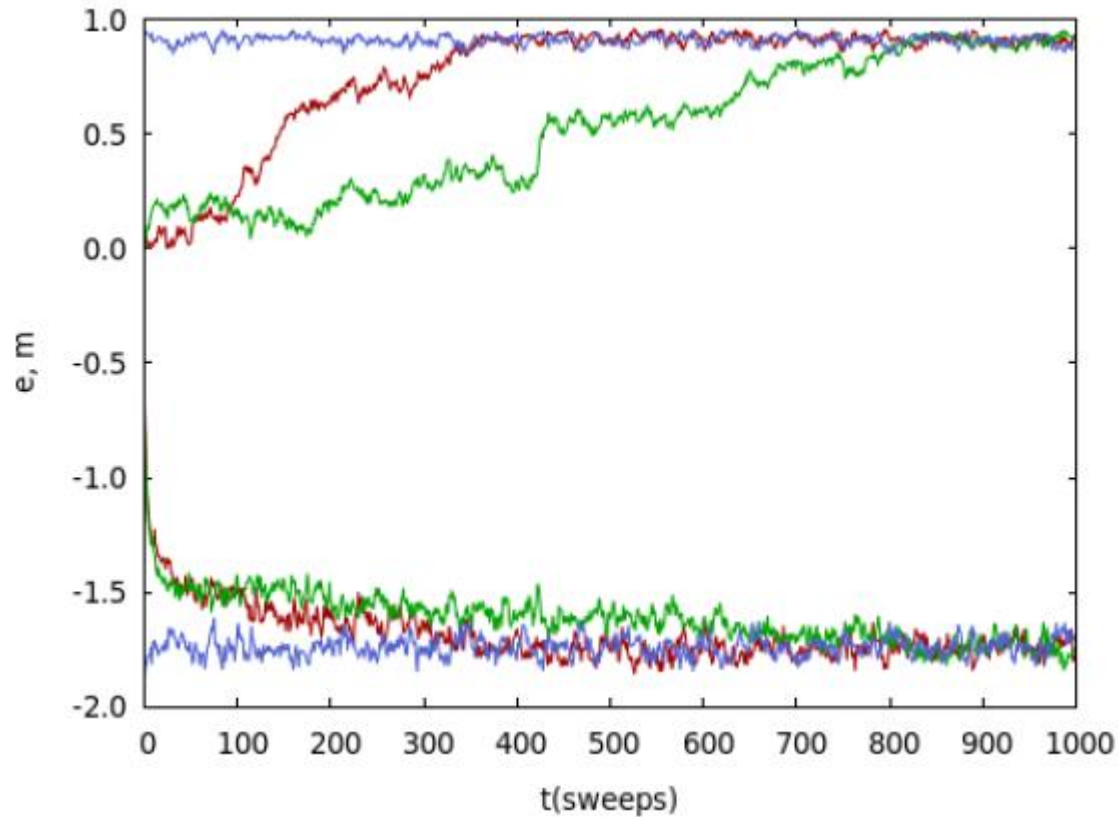
Επιλέγουμε τους λόγους αποδοχής ως (Αλγόριθμος Metropolis):

$$A(\mu \rightarrow \nu) = \begin{cases} \exp(-\beta(E_\nu - E_\mu)), & \text{αν } E_\nu - E_\mu > 0. \\ 1, & \text{σε κάθε άλλη περίπτωση.} \end{cases}$$

Διαδικασία Εύρεσης Θερμικής Ισορροπίας

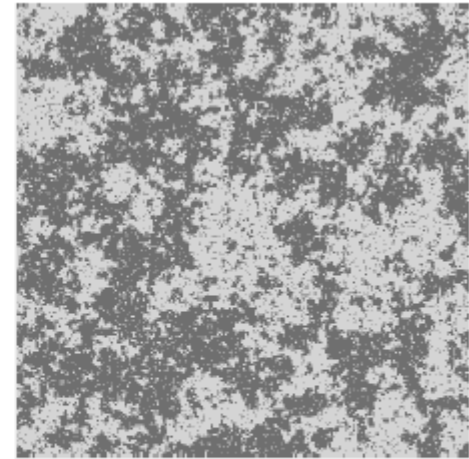
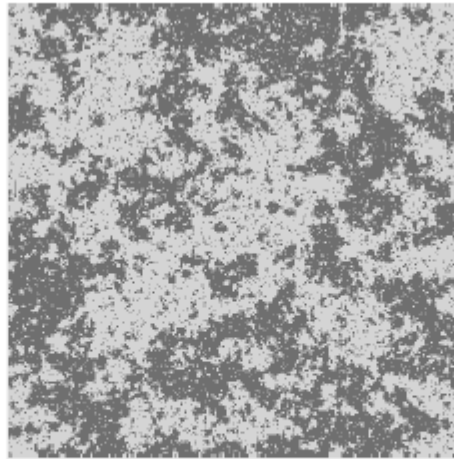
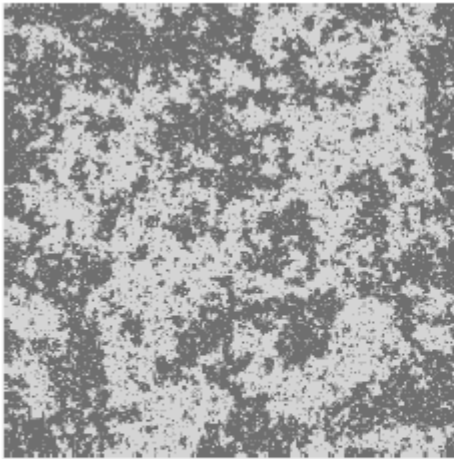

Στατιστικά Ανεξάρτητες Μετρήσεις

Συνάρτηση αυτοσυσχετισμού: $\chi(t) \sim e^{-t/\tau}$

Ανεξάρτητες Μετρήσεις: $n = \frac{t_{max}}{2\tau}$

Σχήμα 3.2: Διατάξεις των spin για το πρότυπο Ising με $L = 400$ μετά από 5000, 20000, 40000 βήματα αντίστοιχα με τον αλγόριθμο Metropolis.

Κρίσιμοι Εκθέτες

Ανηγμένη θερμοκρασία: $t = \frac{T - T_c}{T_c}$

Μήκος συσχετισμού: $\xi \sim |t|^{-\nu}$

Αποκλίσεις: $\chi \sim |t|^{-\gamma}$

$$c \sim |t|^{-\alpha}$$

Χρονος αυτοσυσχετισμού: $\tau \sim |t|^{-z\nu}$

Απο τις παραπάνω σχέσεις προκύπτει: $\tau \sim \xi^z$

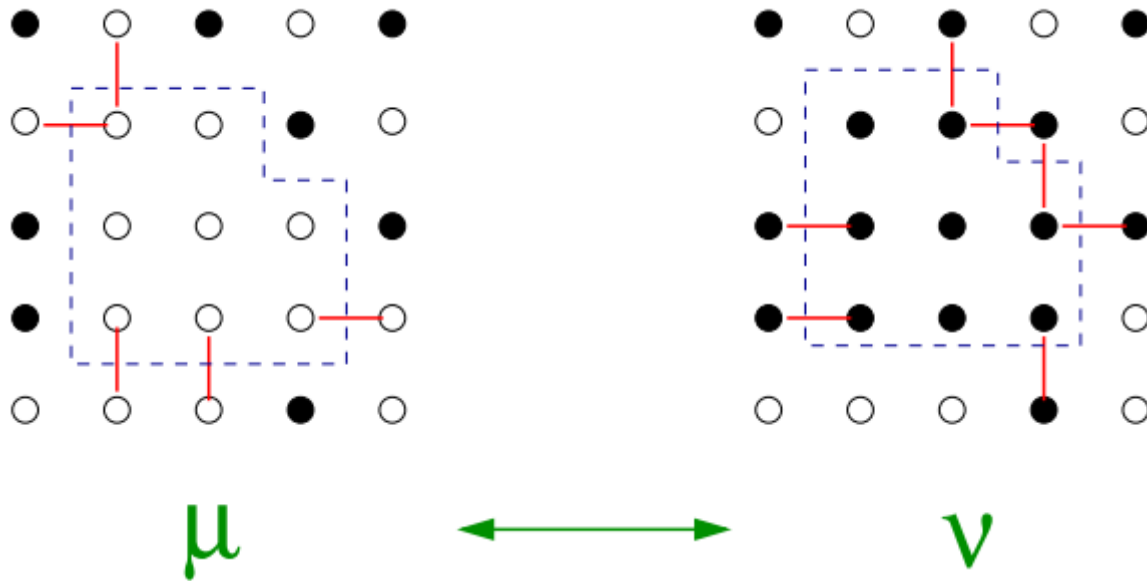
Για πεπερασμένο μέγεθος L: $\tau \sim L^z$

Ο αλγόριθμος Wolff

Ο αλγόριθμος Wolff

Συνθήκη Λεπτομερούς Ισορροπίας

$$\frac{g(\mu \rightarrow \nu)A(\mu \rightarrow \nu)}{g(\nu \rightarrow \mu)A(\nu \rightarrow \mu)} = (1 - P_{add})^{\mu-\nu} \frac{A(\mu \rightarrow \nu)}{A(\nu \rightarrow \mu)} = e^{-\beta(E_\nu - E_\mu)}$$

Μεταβολή Ενέργειας

$$E_\nu - E_\mu = 2J(m - n)$$

Συνθήκη για τους λόγους αποδοχής:

$$\frac{A(\mu \rightarrow \nu)}{A(\nu \rightarrow \mu)} = [e^{2\beta J}(1 - P_{add})]^{n-m}$$

Τελική επιλογή:

$$P_{add} = 1 - e^{-2\beta J}$$

Σύγκριση Αλγορίθμων

Χρόνος συσχετισμού αλγορίθμου Wolff: $\tau = \tau_{steps} \frac{\langle n \rangle}{L^d}$

Για ένα σύστημα μεγέθους 100x100 στη κρίσιμη θερμοκρασία:

Αλγόριθμος Wolff: $\tau = 2.80 \pm 0.03$

Αλγόριθμος Metropolis: $\tau = 2570 \pm 330$

Εκτιμήσεις Σφαλμάτων

Η μέθοδος Blocking:

$$\sigma = \sqrt{\frac{\frac{1}{n} \sum_{i=0}^n (m_i - \bar{m})^2}{n-1}} = \sqrt{\frac{1}{n-1} (\overline{m^2} - \bar{m}^2)}$$

Η μέθοδος Bootstrap:

$$\sigma = \sqrt{\overline{c^2} - \bar{c}^2}$$

Η μέθοδος Single Histogram

Εκτιμητής Παρατηρήσιμης Ποσότητας:

$$Q_M = \frac{\sum_{i=1}^M Q_{\mu_i} p_{\mu_i}^{-1} e^{-\beta E_{\mu_i}}}{\sum_{j=1}^M p_{\mu_j}^{-1} e^{-\beta E_{\mu_j}}}$$

Για μια διαφορετική θερμοκρασία η οποία βρίσκεται κοντά στην αρχική με:

$$p_{\mu_i} = \frac{1}{Z_0} e^{-\beta_0 E_{\mu_i}}$$

Ο εκτιμητής θα γίνει:

$$Q_M = \frac{\sum_{i=1}^M Q_{\mu_i} e^{-(\beta-\beta_0)E_{\mu_i}}}{\sum_{j=1}^M e^{-(\beta-\beta_0)E_{\mu_j}}}$$

Η μέθοδος Single Histogram

Χρησιμοποιώντας ιστογράμματα:

$$Q_M = \frac{\sum_{E,Q} Q N(E, Q) e^{-(\beta - \beta_0)E}}{\sum_{E,Q} N(E, Q) e^{-(\beta - \beta_0)E}}$$

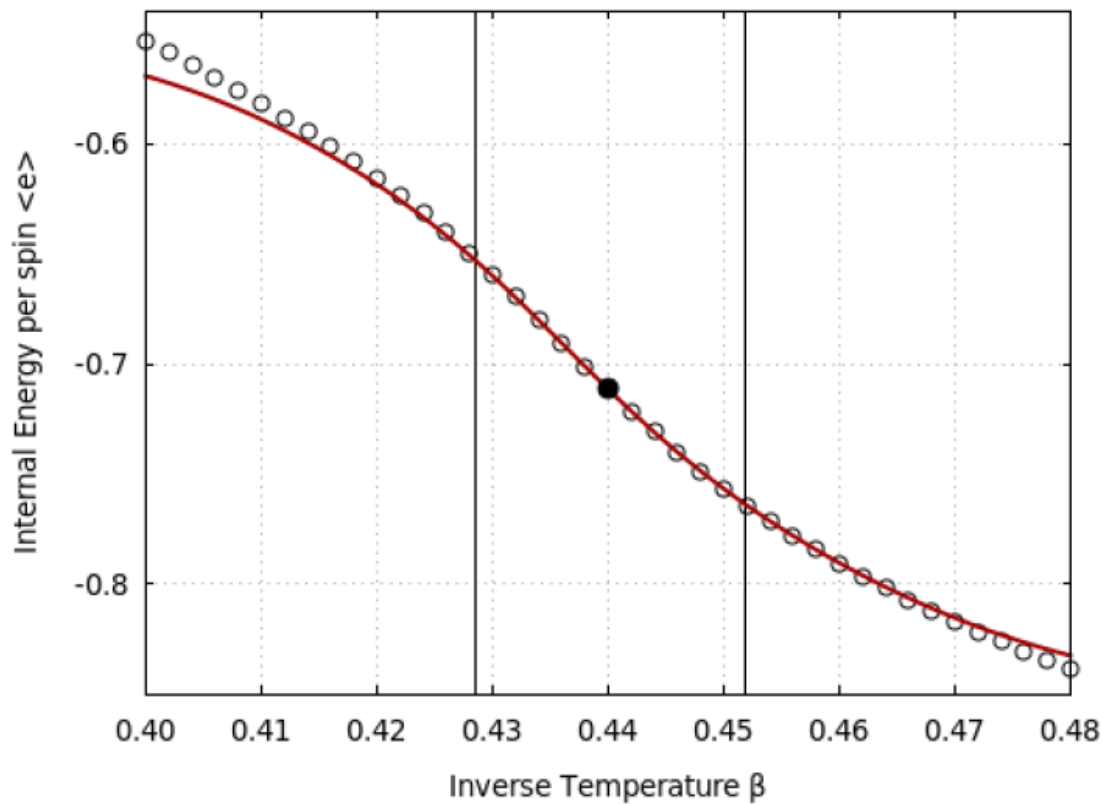
Επιτρεπτή απόσταση επέκτασης:

$$\left[\frac{\Delta T}{T_0} \right]^2 = \frac{1}{C(T_0)}$$

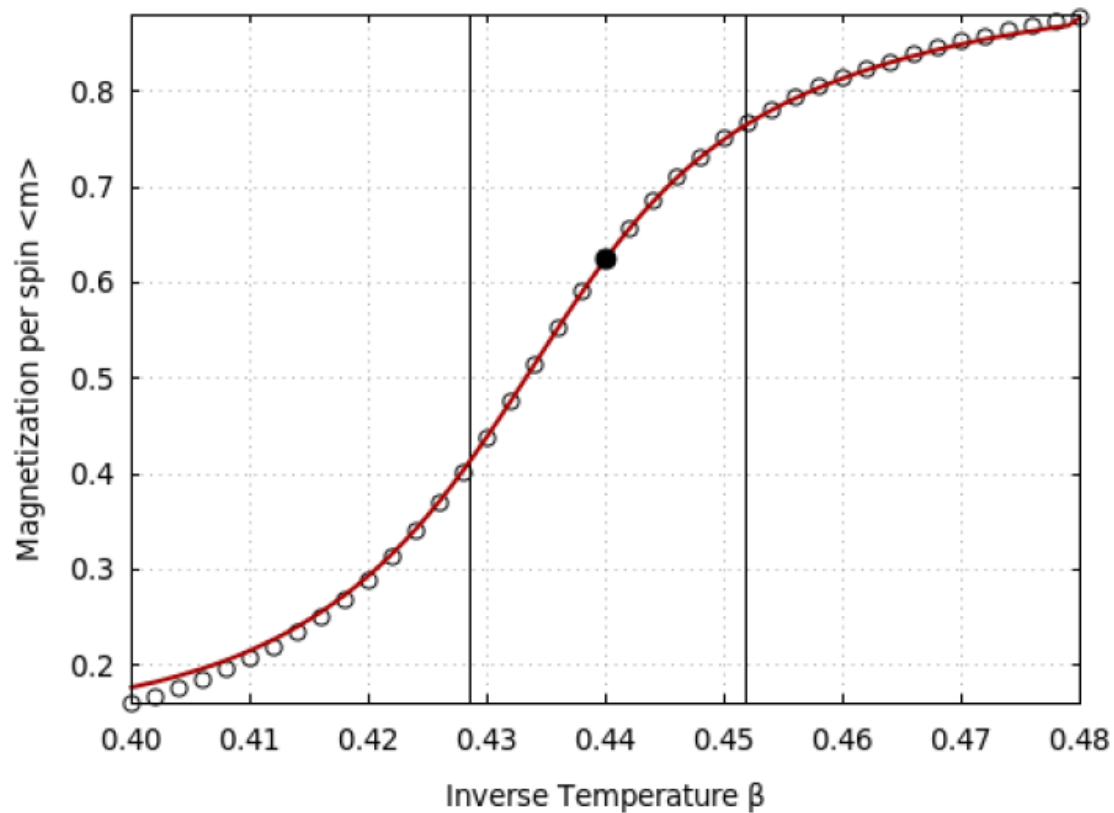
Η μέθοδος Single Histogram

Διάγραμμα της εσωτερικής ενέργειας ανά σπιν $\langle e \rangle$ συναρτήσει της θερμοκρασίας β για $L = 40$

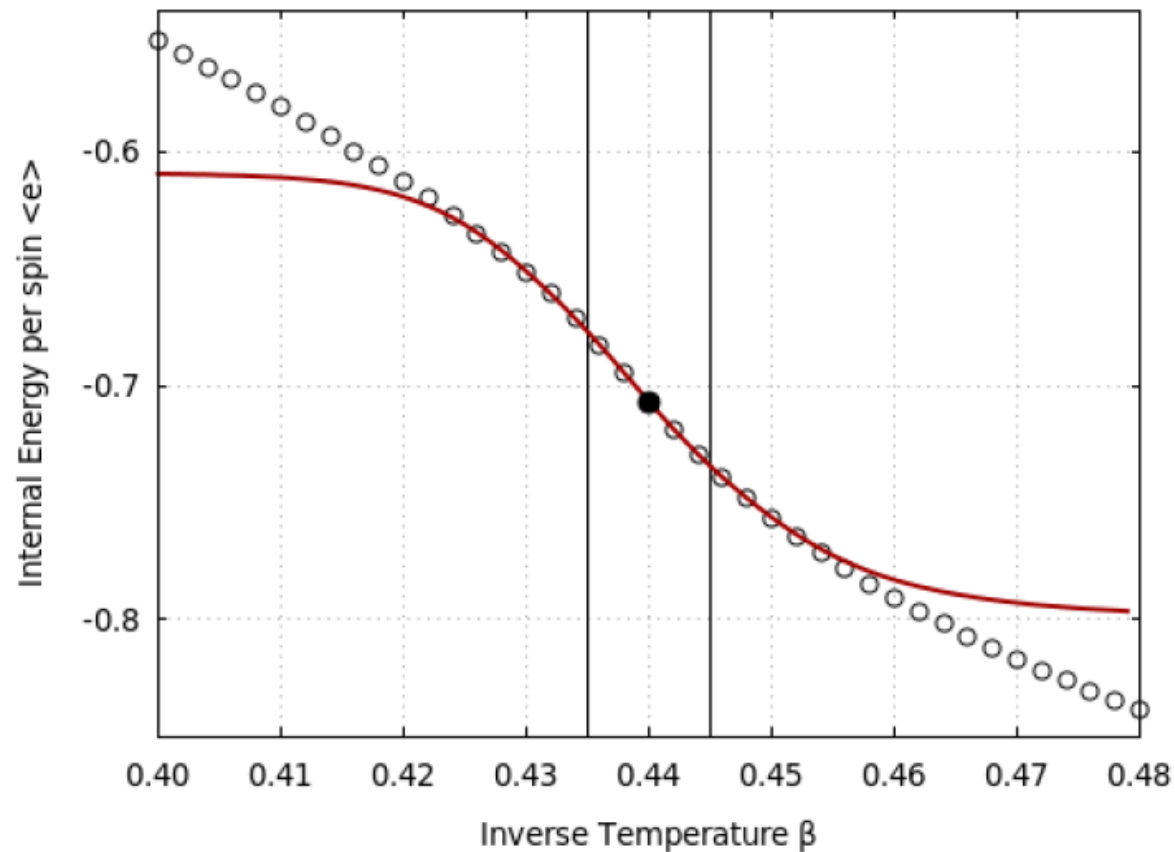
Η μέθοδος Single Histogram

Διάγραμμα της μαγνήτισης ανά σπιν $\langle m \rangle$ συναρτήσει της θερμοκρασίας β για $L = 40$

Η μέθοδος Single Histogram

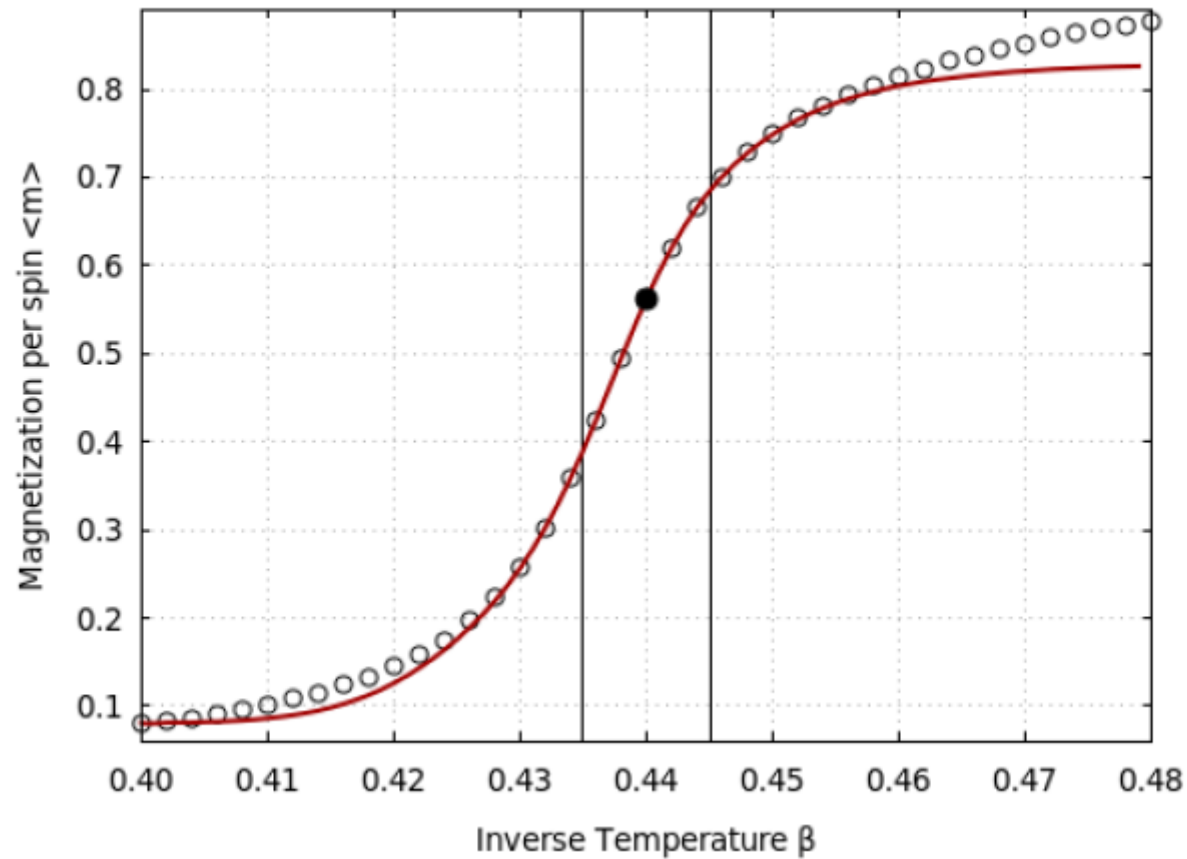
Διάγραμμα της εσωτερικής ενέργειας ανά σπιν $\langle e \rangle$ συναρτήσει της β για $L = 80$

Η μέθοδος Single Histogram

Διάγραμμα της μαγνήτισης ανά σπιν $\langle m \rangle$ συναρτήσει της β για $L = 80$

Η μέθοδος Multiple Histogram

Πιθανότητα παραγωγής καταστασης με ενέργεια E :

$$p(E) = \rho(E) \frac{e^{-\beta E}}{Z}$$

Εκτίμηση της πιθανότητας:

$$p(E) = \frac{N(E)}{n}$$

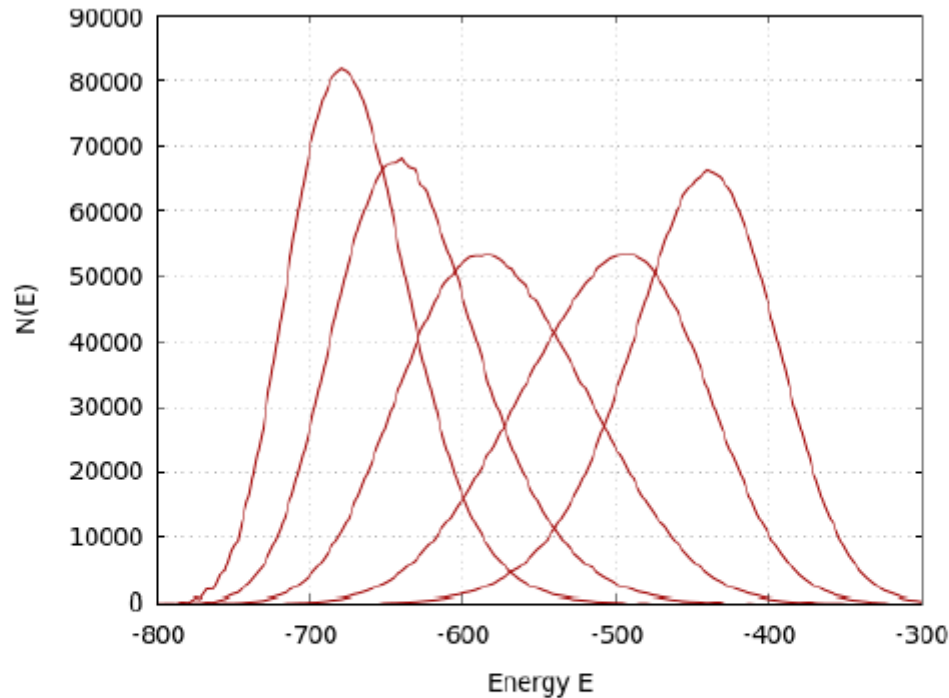
Εκτίμηση της πυκνότητας καταστάσεων:

$$\rho_i(E) = \frac{N_i(E)}{n_i} \frac{Z_i}{e^{-\beta_i E}}$$

Η μέθοδος Multiple Histogram

Σχήμα 5.3: Ιστογράμματα $N(E)$ των ενεργειών για το δισδιάστατο πρότυπο Ising σε πλέγμα $N = L * L = 20 * 20 = 400$ για θερμοκρασίες (από δεξιά προς αριστερά) $\beta = 0.40, 0.42, 0.44, 0.46, 0.48$. Είναι εμφανής η αλληλεπικάλυψη των ιστογραμμάτων η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εξαγωγή σωστών αποτελεσμάτων με τη μέθοδο multiple histogram.

Η μέθοδος Multiple Histogram

Εκτίμηση της πυκνότητας καταστάσεων:

$$\rho(E) = \frac{\sum_i N_i(E)}{\sum_j n_j Z_j^{-1} e^{-\beta_j E}}$$

Η συνάρτηση επιμερισμού των αρχικών προσομοιώσεων:

$$Z_k = \sum_E \rho(E) e^{-\beta_k E} = \sum_E \frac{\sum_i N_i(E)}{\sum_j n_j Z_j^{-1} e^{(\beta_k - \beta_j) E}}$$

Η συνάρτηση επιμερισμού για ενδιάμεση θερμοκρασία:

$$Z(\beta) = \sum_E \frac{\sum_i N_i(E)}{\sum_j n_j Z_j^{-1} e^{(\beta - \beta_j) E}}$$

Η μέθοδος Multiple Histogram

Εκτιμητές Παρατηρήσιμων Ποσοτήτων

Με ιστογράμματα:

$$\langle Q \rangle = \frac{1}{Z(\beta)} \sum_E Q \frac{\sum_i N_i(E, Q)}{\sum_j n_j Z_j^{-1} e^{(\beta - \beta_j)E}}$$

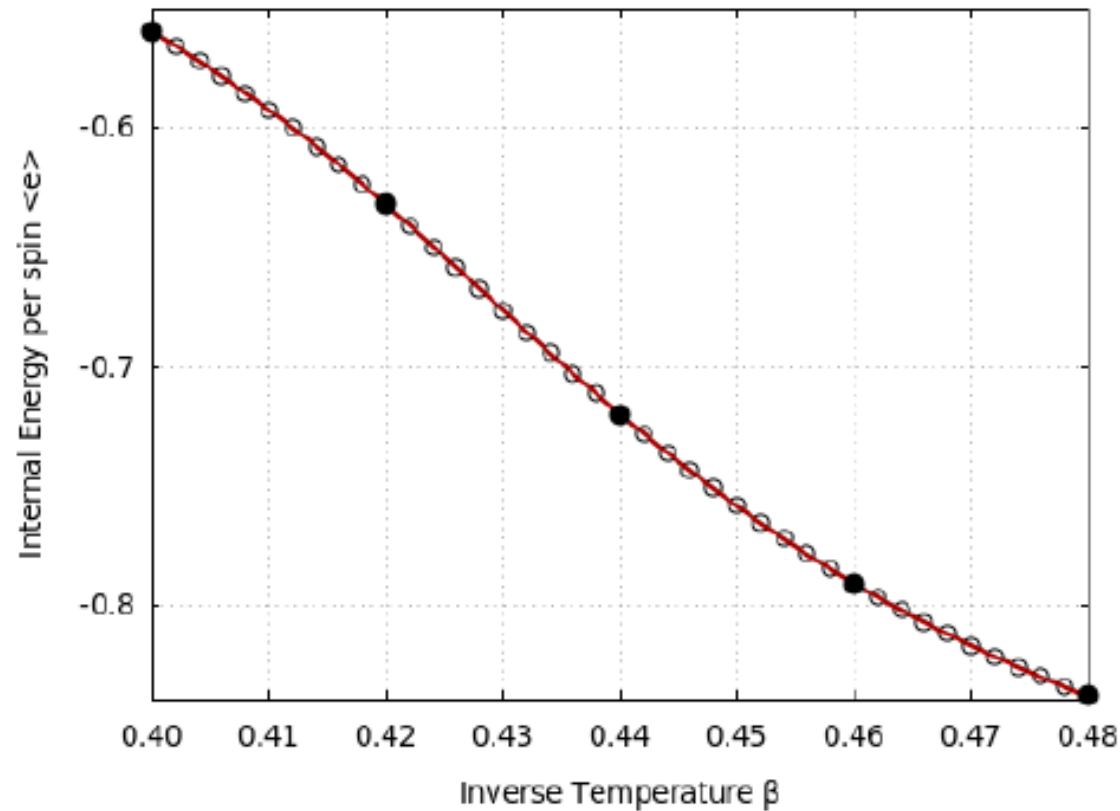
Με αναλυτικό υπολογισμό:

$$\langle Q \rangle = \frac{1}{Z(\beta)} \sum_{i,s} \frac{Q_{is}}{\sum_j n_j Z_j^{-1} e^{(\beta - \beta_j)E_{is}}}$$

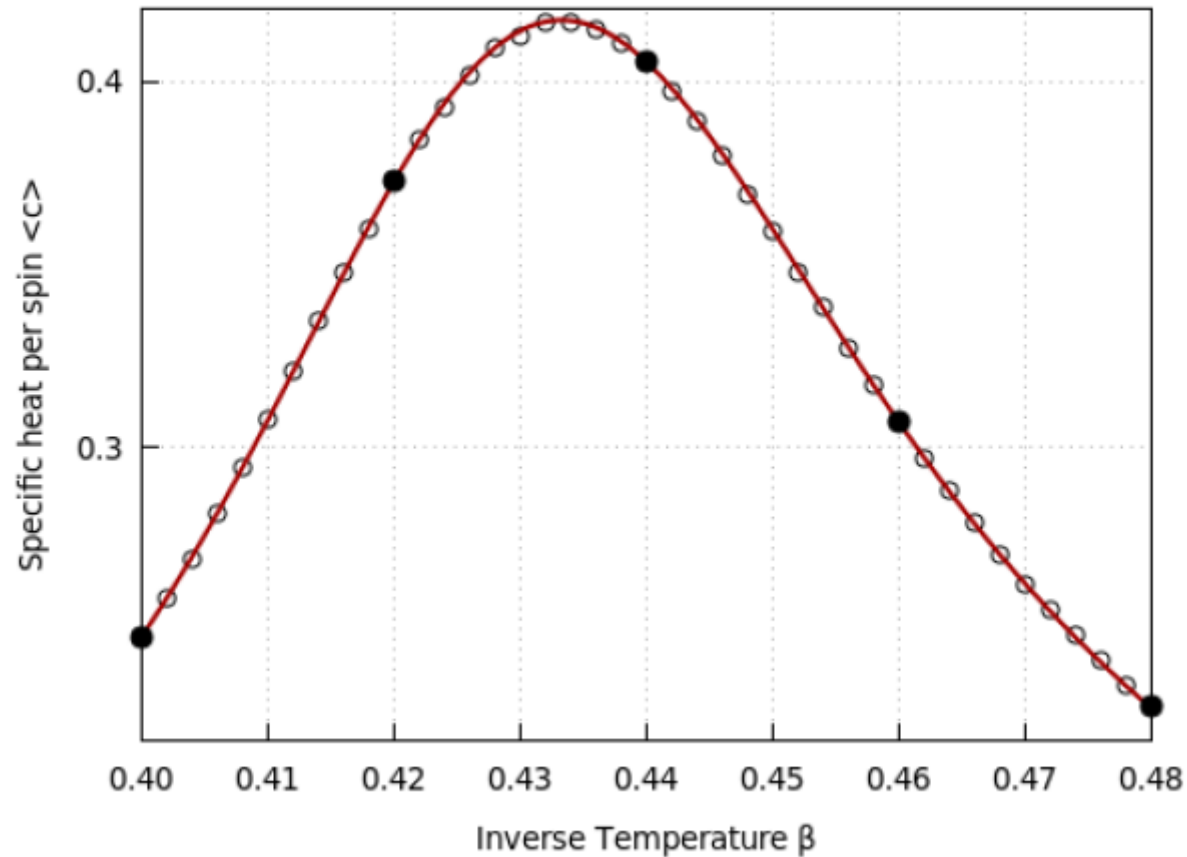
Η μέθοδος Multiple Histogram

Διάγραμμα της εσωτερικής ενέργειας ανά σπιν $\langle e \rangle$ συναρτήσει της β για $L = 20$

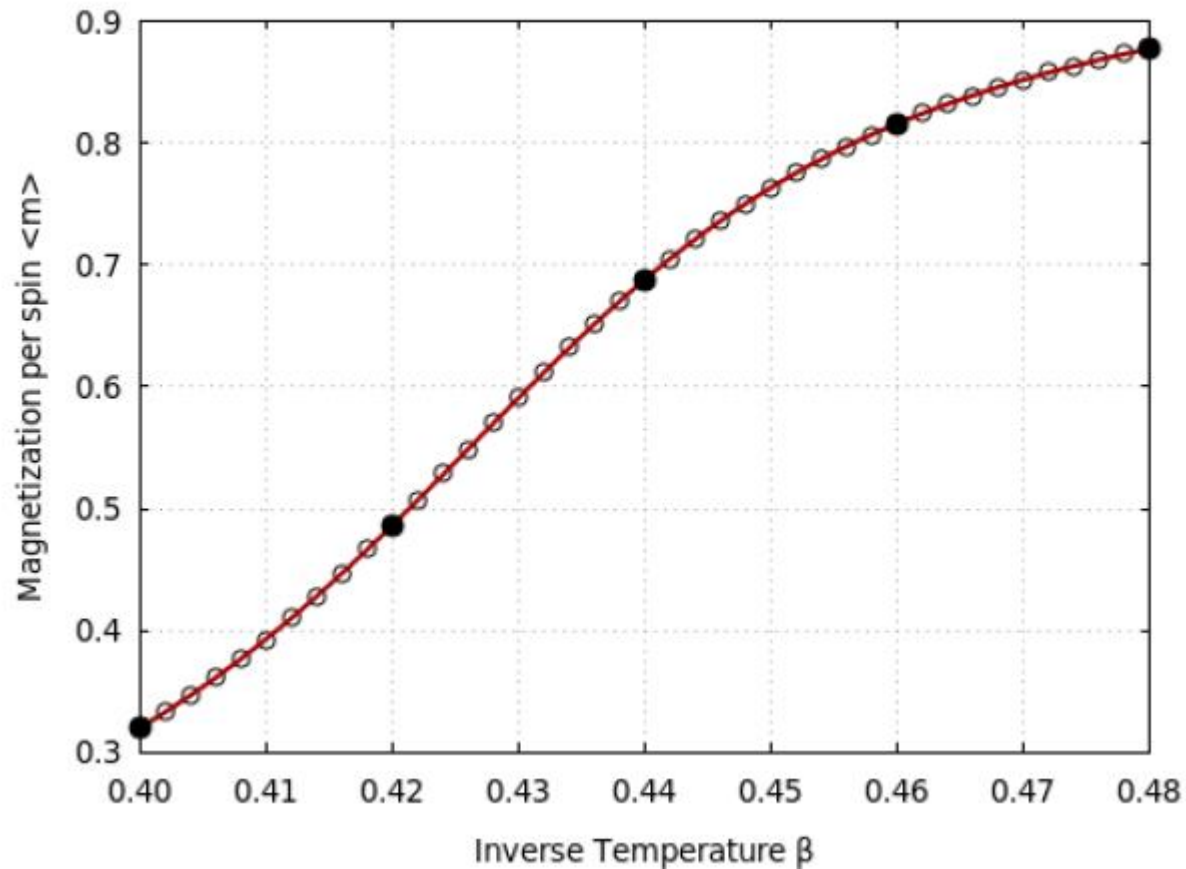
Η μέθοδος Multiple Histogram

Διάγραμμα της ειδικής θερμότητας c συναρτήσει της β για $L = 20$

Η μέθοδος Multiple Histogram

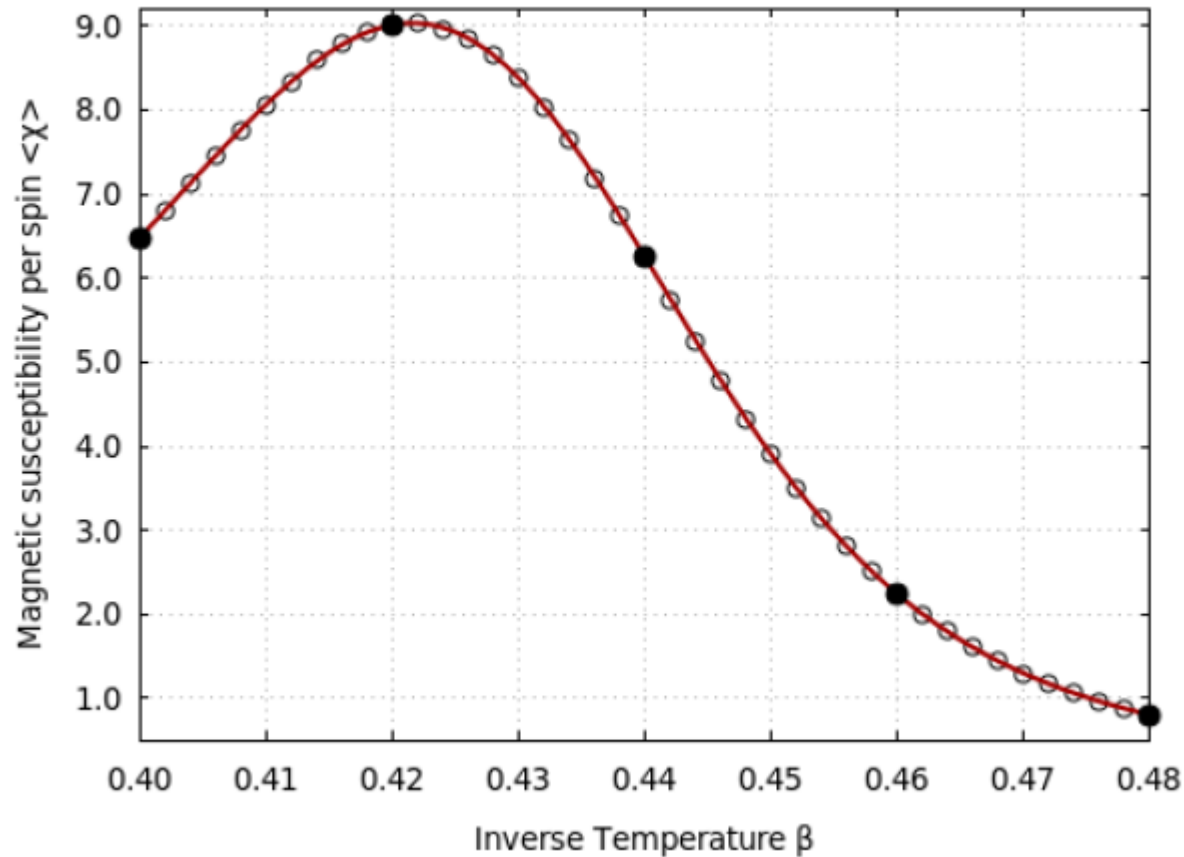
Διάγραμμα της μαγνήτισης ανά σπιν $\langle m \rangle$ συναρτήσει της β για $L = 20$

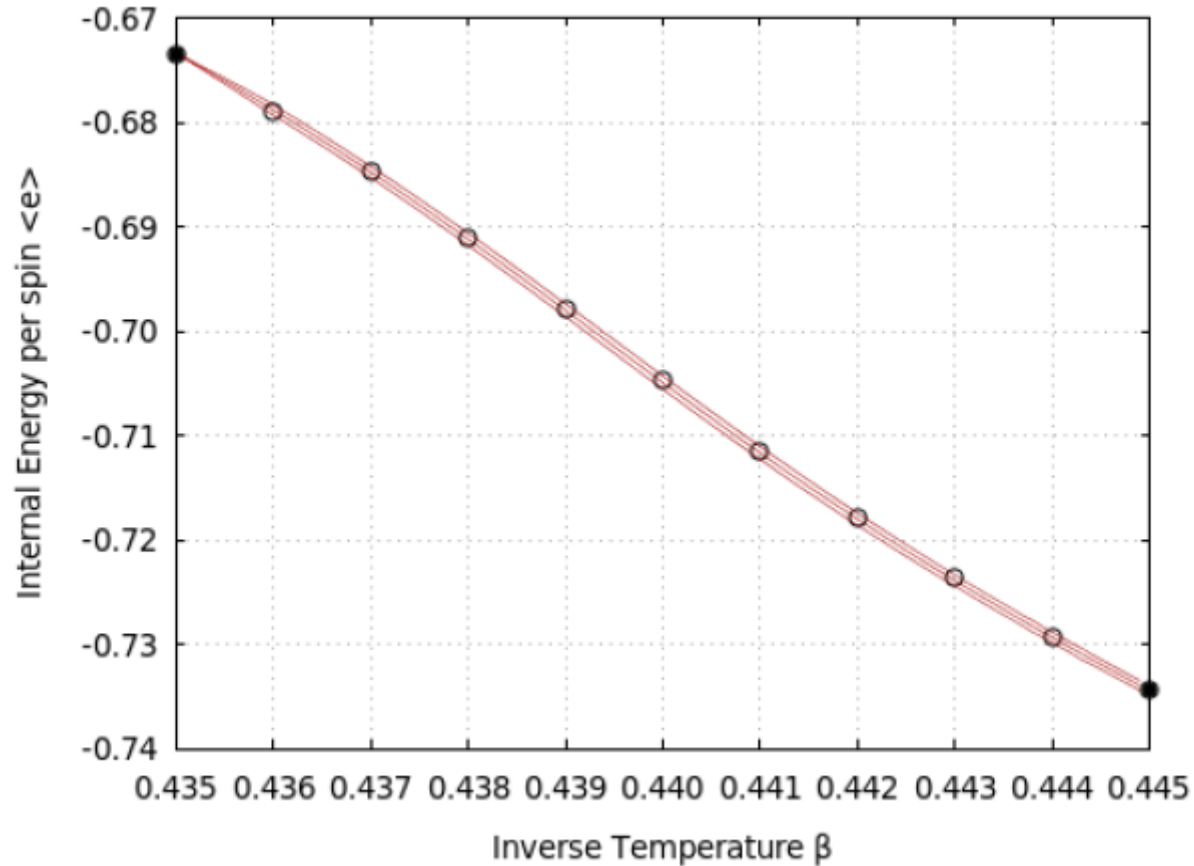
Η μέθοδος Multiple Histogram

Διάγραμμα της μαγνητικής επιδεκτικότητας χ συναρτήσει της β για $L = 20$

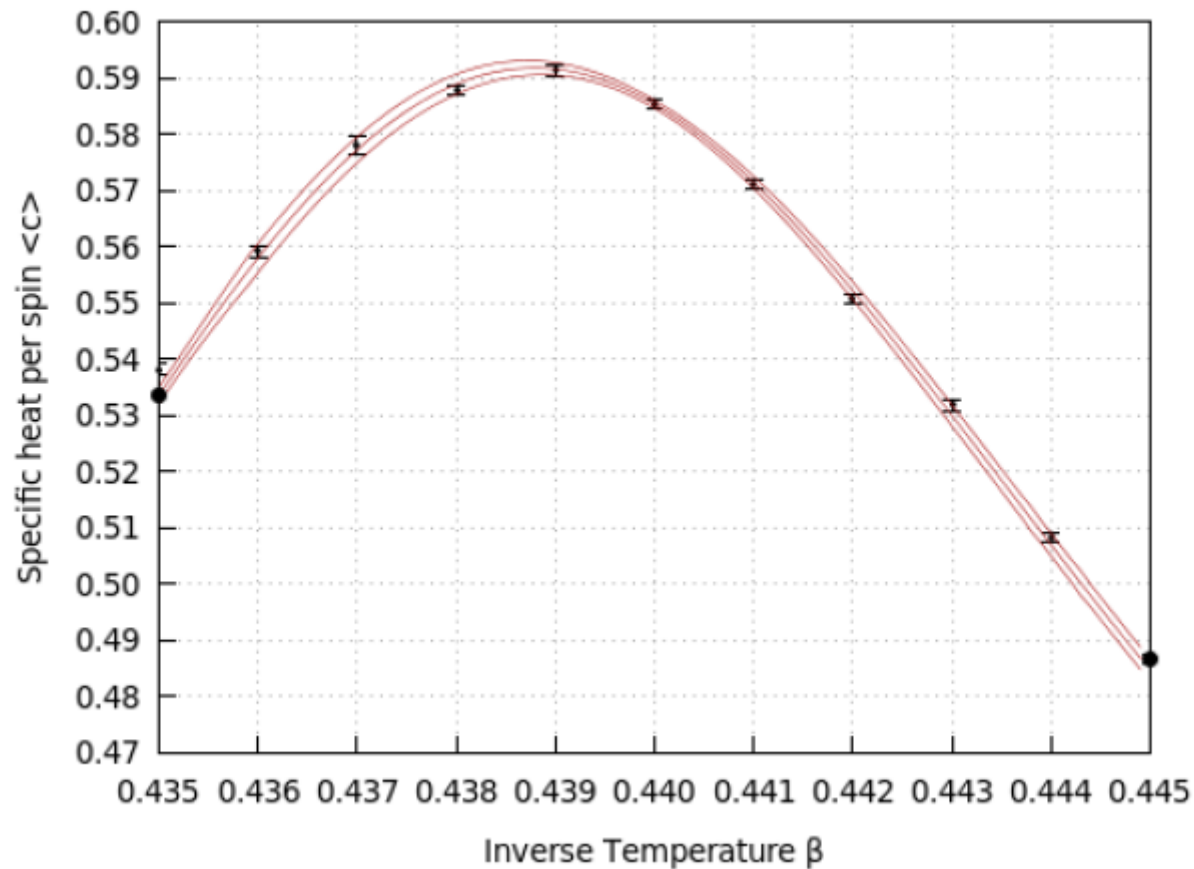
Η μέθοδος Multiple Histogram

Διάγραμμα της εσωτερικής ενέργειας ανά σπιν $\langle e \rangle$ συναρτήσει της β για $L = 140$

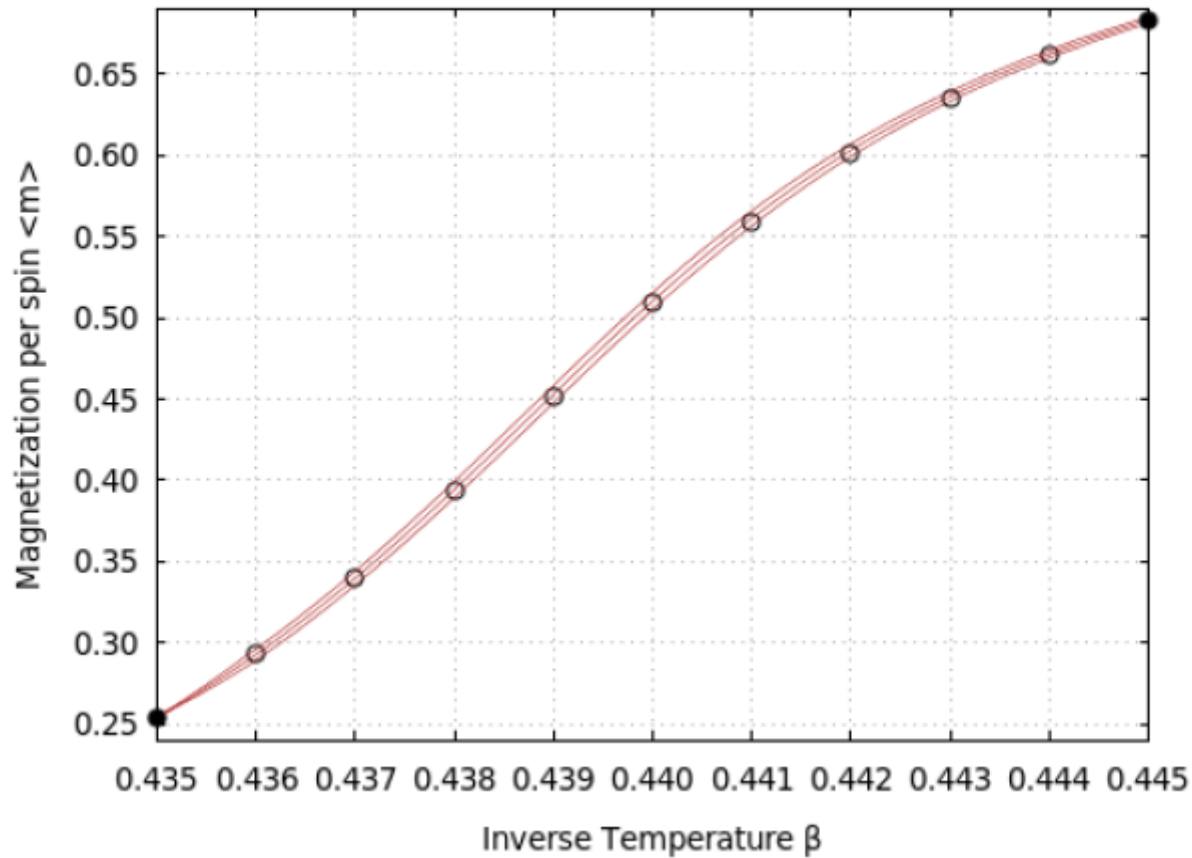
Η μέθοδος Multiple Histogram

Διάγραμμα της ειδικής θερμότητας c συναρτήσει της θερμοκρασίας β για $L = 80$

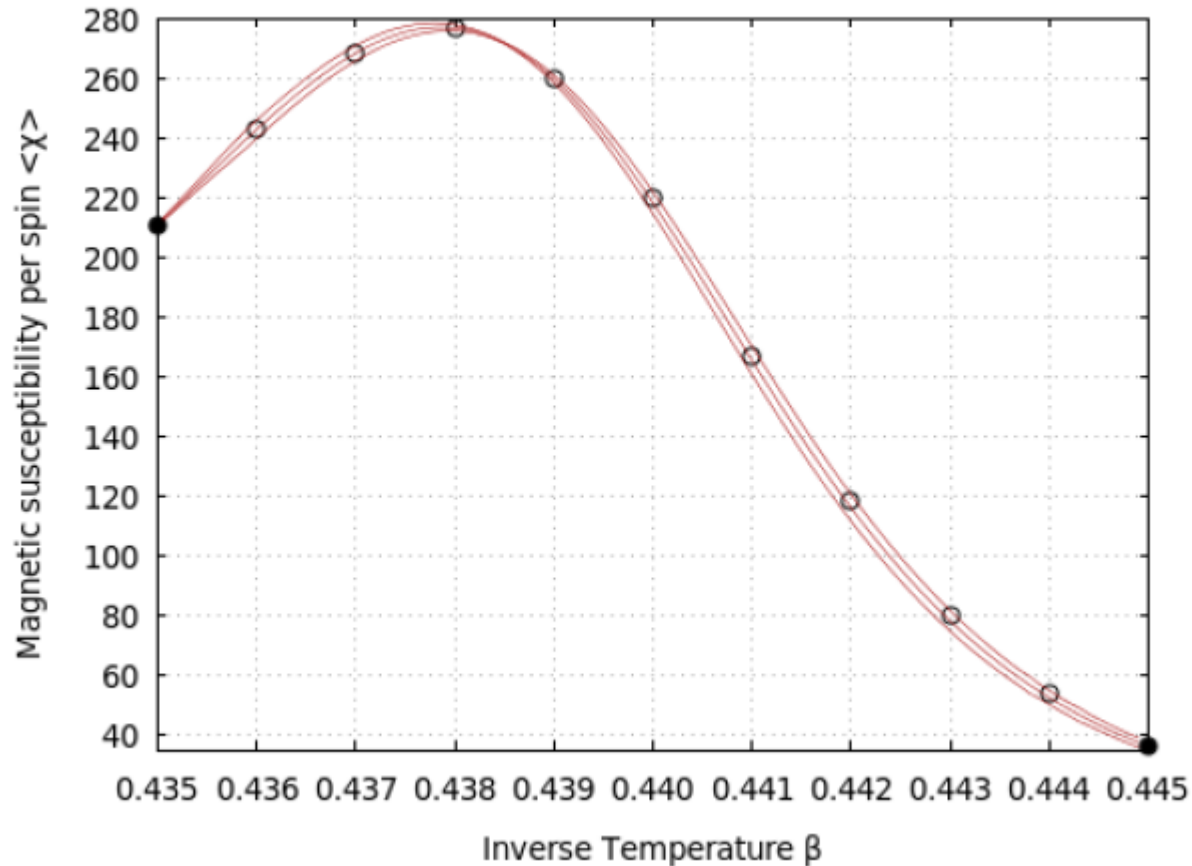
Η μέθοδος Multiple Histogram

Διάγραμμα της μαγνήτισης ανά σπιν $\langle m \rangle$ συναρτήσει της θερμοκρασίας β για $L = 140$

Η μέθοδος Multiple Histogram

Διάγραμμα της μαγνητικής επιδεκτικότητας χ συναρτήσει της θερμοκρασίας β για $L = 140$

Βαθμηση Πεπερασμένου Μεγέθους

Ανασκόπηση: $t = \frac{\beta_c - \beta}{\beta_c} \quad \xi \sim |t|^{-\nu}$

Για το πρότυπο Ising: $\chi \sim |t|^{-\gamma}, \gamma = 7/4$

$$c \sim |t|^{-\alpha}, \alpha = 0$$

$$m \sim |t|^{-\beta}, t < 0, \beta = 1/8$$

Για πεπερασμένο μέγεθος: $\chi \sim L^{\gamma/\nu}$

$$c \sim L^{\alpha/\nu}$$

$$m \sim L^{-\beta/\nu}$$

Βαθμηση Πεπερασμένου Μεγέθους

Ψευδοκρίσιμη θερμοκρασία:

$$\chi(\beta_c(L), L) \equiv \chi_{max}(L)$$

$$c(\beta'_c(L), L) \equiv c_{max}(L)$$

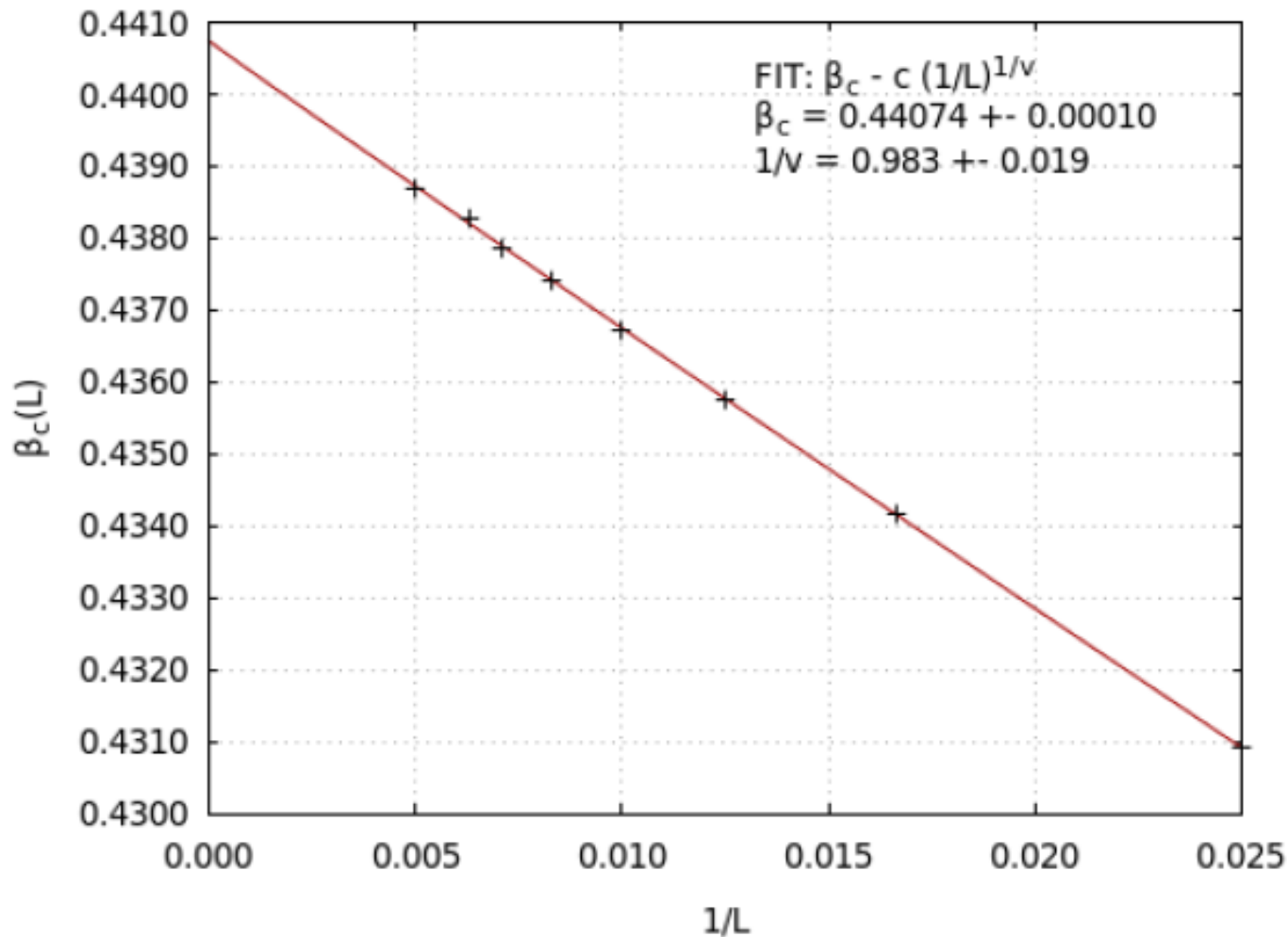
$$\lim_{L \rightarrow \infty} \beta_c(L) = \lim_{L \rightarrow \infty} \beta'_c(L) = \beta_c$$

Για την ψευδοκρίσιμη περιοχή σε πεπερασμένο μέγεθος:

$$|t| = \left| \frac{\beta_c - \beta_c(L)}{\beta_c} \right| \sim \xi^{-\frac{1}{\nu}} \sim L^{-\frac{1}{\nu}} \implies \beta_c(L) = \beta_c - \frac{c}{L^{\frac{1}{\nu}}}$$

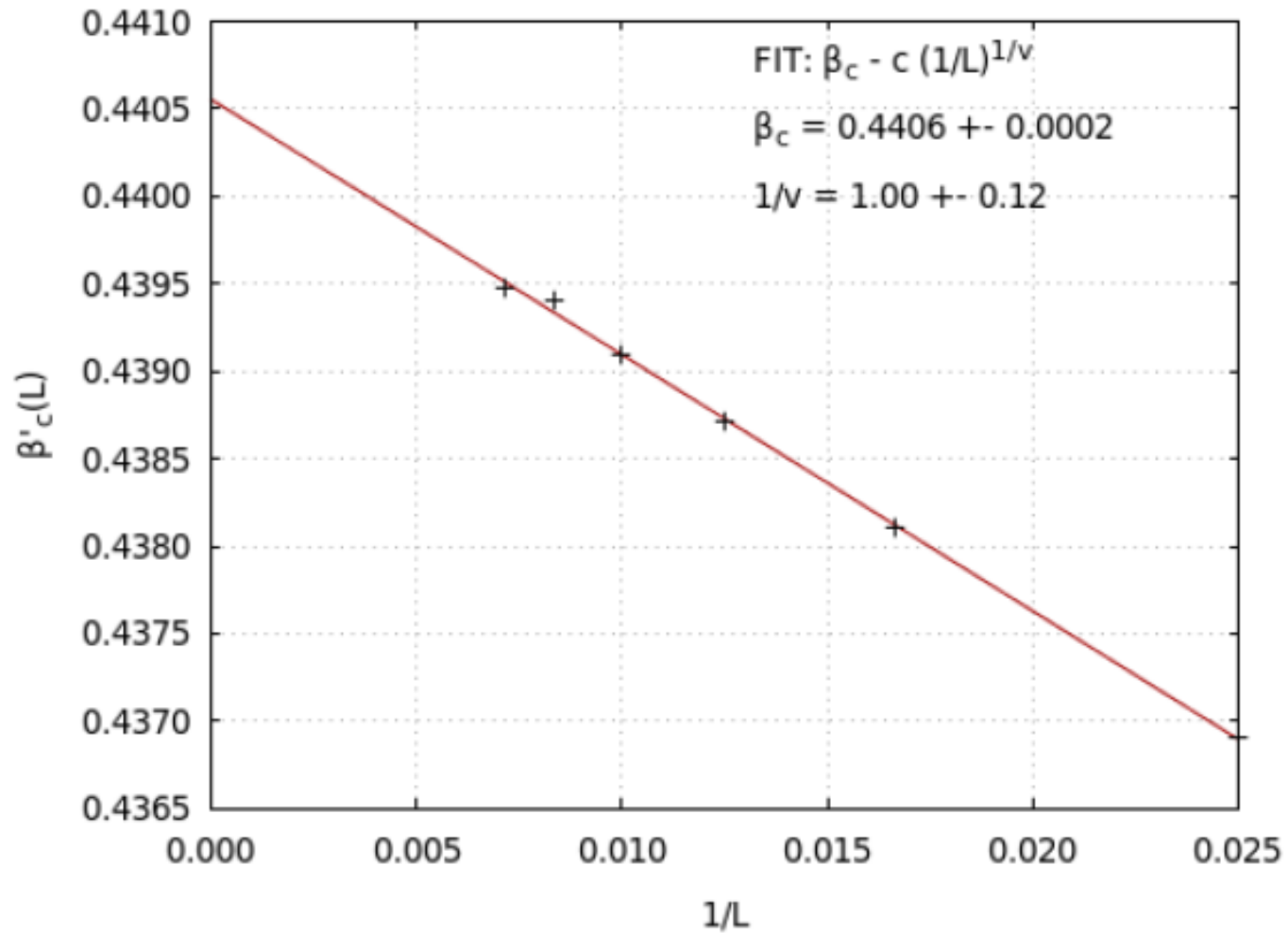

Βαθμηση Πεπερασμένου Μεγέθους

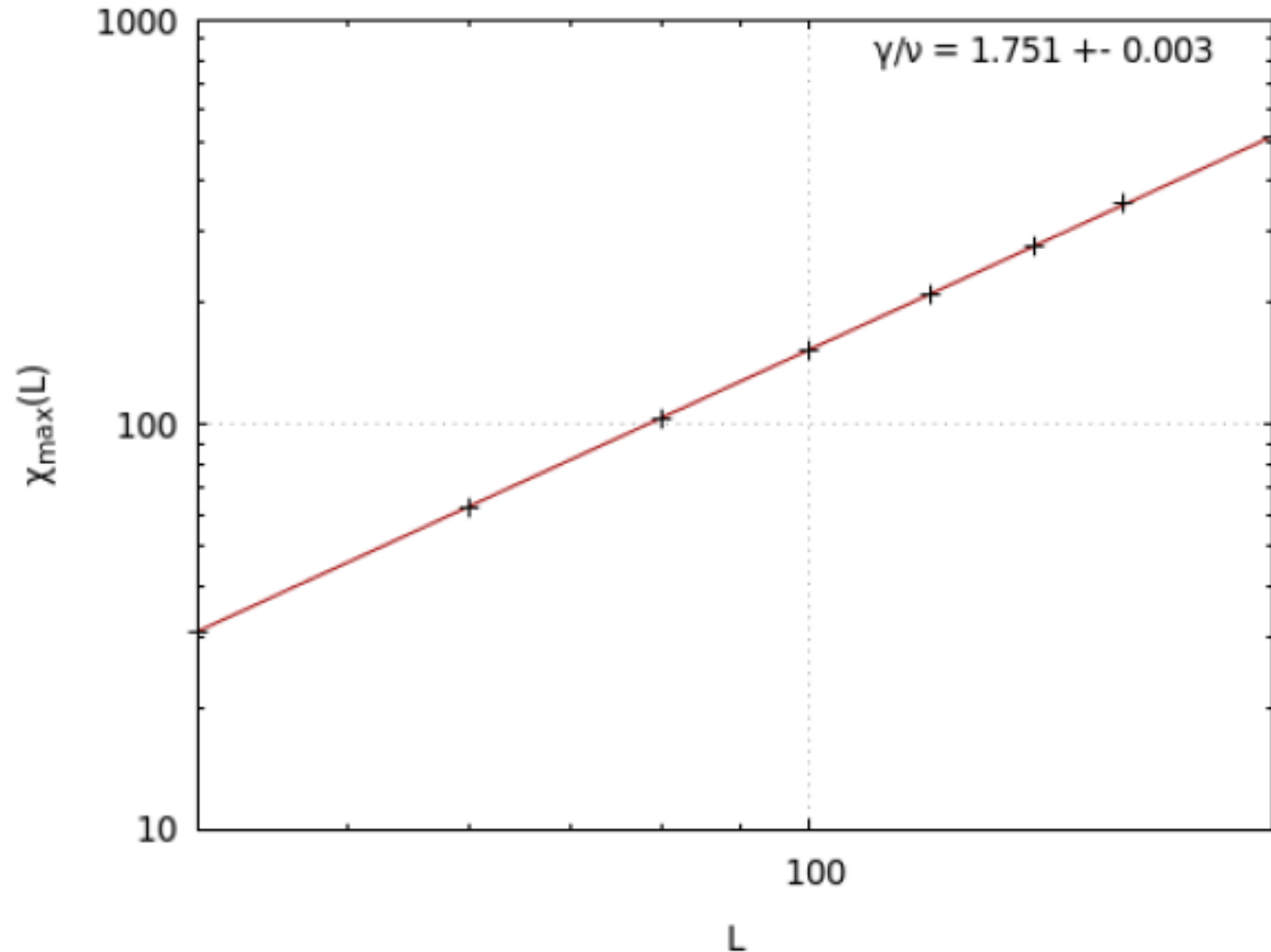

Βαθμηση Πεπερασμένου Μεγέθους

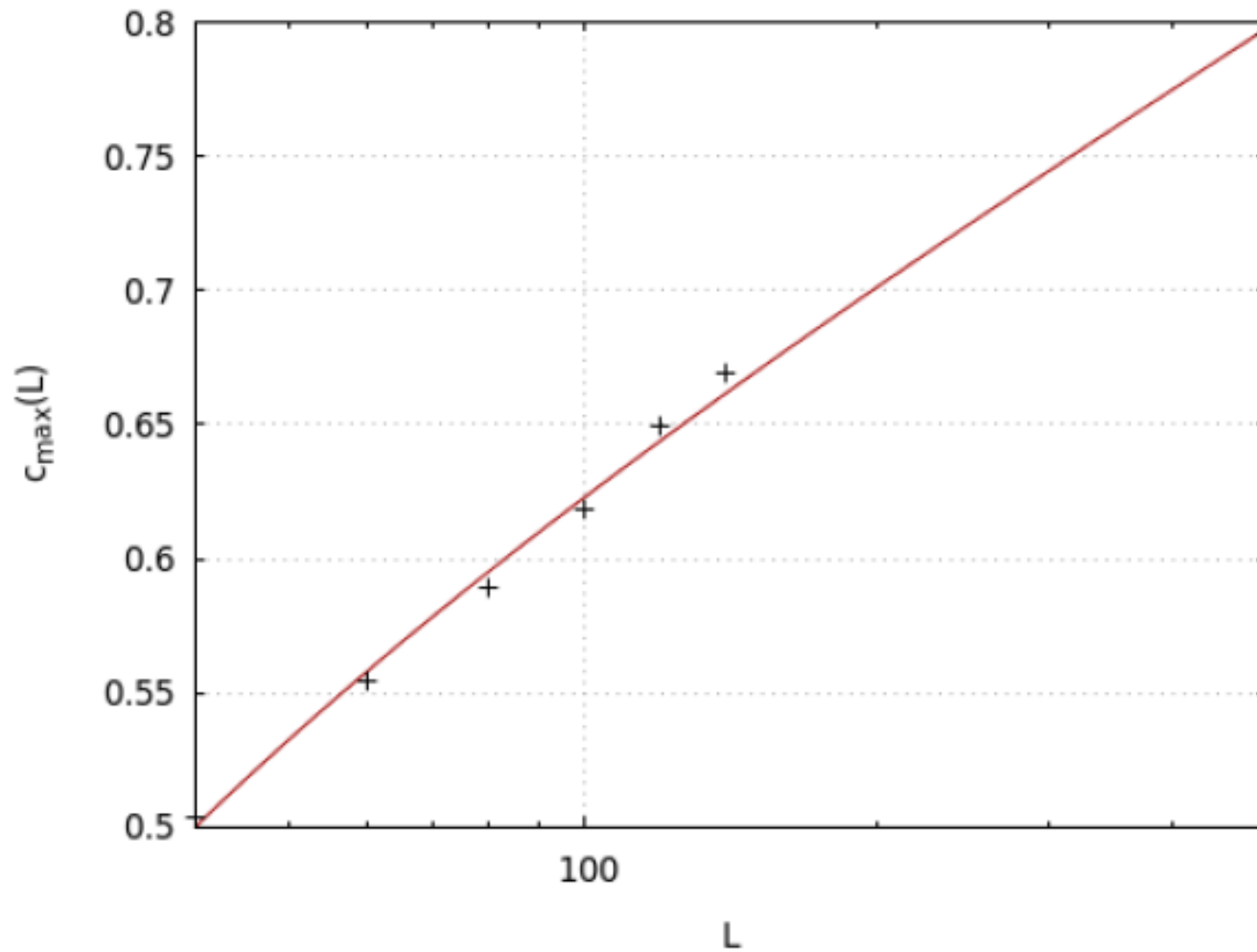

Βαθμηση Πεπερασμένου Μεγέθους

Βαθμηση Πεπερασμένου Μεγέθους

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

